

Sygn. akt IV P 324/20 Pm upr

POSTANOWIENIE

Dnia 5 stycznia 2021r.

Sąd Rejonowy w Toruniu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym w składzie:

Przewodniczący Sędzia Janusz Kotas

po rozpoznaniu w dniu 5 stycznia 2021 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania **R. M.**

przeciwko **W. W.**

o zapłatę

postanawia:

1/stwierdzić swoją niewłaściwość ,

2/ przekazać sprawę do rozpoznania według właściwości Sądowi Rejonowemu dla Wrocławia- Śródmieścia we Wrocławiu Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych .

Sędzia

UZASADNIENIE

Powód R. M. wniósł do tutejszego Sądu pozew przeciwko W. W. o zapłatę odszkodowania za naruszenie zasady konkurencji , wskazując adres pozwanego w C. .

Sąd wydał w sprawie nakaz zapłaty .

W sprzeciwie od nakazu zapłaty , pozwany w pierwszej kolejności podniósł zarzut braku właściwości miejscowej tutejszego Sądu wskazał że pozwany od dwóch lat mieszka we W. o czym pozwany doskonale wie , albowiem przed wniesieniem pozwu strony negocjowały między sobą i pozwany podał aktualny adres zamieszkania we W. . Ponadto pozwany pracę świadczył na rzecz pozwanego także we W. .

Powód ze swej strony podniósł , że w umowie o zakazie konkurencji z dnia (...) r. wskazano , że dla sporów wynikających z tej umowy właściwy do rozpoznania sprawy jest Sąd właściwy dla siedziby powoda . A więc Sądem ten jest Sąd Rejonowy w Toruniu .

W chwili zawierania umowy o zakazie konkurencji obowiązywał art. 461 § 1 kpc o następującej treści : powództwo w sprawach z zakresu prawa pracy może być wytoczone bądź przed Sąd właściwości ogólnej pozwanego (tj. Sąd pierwszej instancji, w którego okręgu pozwany ma swoją siedzibę – art. 30 kpc , bądź też miejsca zamieszkania pozwanego – art.27 kpc), bądź przed Sąd, w którego okręgu praca jest, była lub miała być wykonywana, bądź też przed Sąd, w którego okręgu znajduje się zakład pracy.

Obecnie właściwość ta została ograniczona od 7 listopada 2019 r. „Zgodnie z obecnym brzmieniem art. Art. 461 § 1 kpc , powództwo w sprawie z zakresu prawa pracy można wytoczyć bądź przed sąd ogólnie właściwy dla pozwanego, bądź przed sąd, w którego obszarze właściwości praca jest, była lub miała być wykonywana.

Pozwany ma miejsce zamieszkania we W. , tam też była wykonywana przez niego praca na rzecz pozwanego , co wynika zarówno z pozwu jak i sprzeciwu . Już w pozwie , powód wskazał , gdzie pozwany i na rzecz jakiego podmiotu wykonywał serwis .

Z art. 461 § 1 kpc wynika , iż właściwość sądów pracy – jawi się jako właściwość przemienne (zob. J. Gudowski w: Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego. Część pierwsza – postępowanie rozpoznawcze, pod red. T. Erecińskiego, t. I, s. 690). Oznacza to, że pracownik może wytoczyć powództwo skierowane przeciwko pracodawcy , jak i pracodawca przeciwko pracownikowi , przed wybranym przez siebie sądem, właściwym miejscowo ze względu na spełnienie się na obszarze jego właściwości jednej z alternatywnych przesłanek wskazanych w omawianym przepisie (por. art. 31 kpc).

Dokonując jednak wyboru jednego z sądów właściwych , przy właściwości przemiennej , należy w pozwie wskazać okoliczności uzasadniające właściwość sądu , co wprost wynika z art. 187 § 1 pkt 2 kpc . Powód wskazał jako miejsce zamieszkania powoda C. , które te miejsce nie jest jego miejscem zamieszkania . Z miejsca zamieszkania pozwanego jak i miejsca wykonywania pacy wynika , że właściwym do rozpoznania sprawy jest Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu .

W uchwale z dnia 9 czerwca 2005 r., III CZP 28/05 Sądu Najwyższy wskazał , że właściwość przemienne sądu, do którego pozew został wniesiony powinna wynikać z okoliczności wskazanych w pozwie (art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.). W uzasadnieniu swojego stanowiska Sad Najwyższy wskazał , że nieprzytoczenie okoliczności uzasadniających właściwość przemienne sądu, nie spowoduje wezwania do uzupełnienia pozwu (art. 130 § 1 k.p.c.), o ile stosownie do treści pozwu można określić sąd właściwości ogólnej. W takim bowiem wypadku wymieniony brak pozwu nie uniemożliwia nadania mu prawidłowego biegu, a jedyną konsekwencją będzie stwierdzenie przez sąd, do którego pozew wniesiono, swej niewłaściwości i przekazanie sprawy sądowi właściwości ogólnej zgodnie z art. 200 k.p.c. Sąd ten zaznaczył również , że nie ma nawet znaczenia , że z załączników dołączonych do pozwu , jako dowodów w sprawie , wynika właściwość przemienne sądu , do którego pozew trafił . Dowód z dokumentów dołączonych do pozwu przeprowadza bowiem Sąd , na etapie postępowania dowodowego , a właściwość sądu ustala na etapie wstępnym przewodniczący . Sąd orzekający w niniejszej sprawie całkowicie to stanowisko podziela .

W przedmiotowym przypadku właściwym do rozpoznania jego sprawy jest Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu - jeżeli chodzi o sprawę z zakresu prawa pracy a nie Sąd Pracy w Toruniu.

Ze sprzeciwu wynika, że pozwany ma miejsce zamieszkania we W. , która to miejscowość pozostaje poza obrębem właściwości terytorialnej tut. Sądu, a znajduje się w obszarze właściwości Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu , jeżeli chodzi o sprawy z zakresu prawa pracy .

Zgodnie z art. 200 § 1¹ kpc ,swoją właściwość sąd bierze pod rozwagę z urzędu w każdym stanie sprawy. Dalej według § 1² kpc , niewłaściwość dającą się usunąć za pomocą umowy stron sąd bierze pod rozwagę z urzędu tylko do czasu doręczenia pozwu. Po doręczeniu pozwu sąd bierze tę niewłaściwość pod rozwagę tylko na zarzut pozwanego, zgłoszony i należyte uzasadniony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy.

Dalej w myśl art. 46 , § 1 kpc , strony mogą umówić się na piśmie o poddanie sądowi pierwszej instancji, który według ustawy nie jest miejscowo właściwy, sporu już wynikłego lub sporów mogących w przyszłości wyniknąć z oznaczonego stosunku prawnego. Sąd ten będzie wówczas wyłącznie właściwy, jeżeli strony nie postanowiły inaczej. Strony mogą również ograniczyć umową pisemną prawo wyboru powoda pomiędzy kilku sądami właściwymi dla takich sporów.

Jednakże w myśl § 2 tegoż przepisu , strony nie mogą jednak zmieniać właściwości wyłącznej.

Przepis art. 461 § 1 kpc, znajduje się w dziale III kpc regulującym postępowanie szczególne w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych. Te przepisy są wyłączne dla tego rodzaju spraw. Dlatego też właściwość miejscowa określona w art. 461 kpc jest właściwością szczególną /wyłączną/, o której mówi wspomniany § 2 art. 46 kpc. Strony umownie mogą jedynie ułożyć się co do ewentualnego ograniczenia właściwości przemiennej wynikającej z art. 461 kpc, choć takie ograniczenie musiałoby zostać nadto zbadane w zakresie zgodności z przepisami jednostronnie bezwzględnie obowiązującymi. Nie mogą jednak poddać swojego sporu Sądowi spoza właściwości określonej w tym przepisie.

Nawet gdyby przyjąć w przedmiotowej sprawie za dopuszczalną umowę prorogacyjną, to zgodnie z nowym brzmieniem art. 461 § 1 kpc, siedziba zakładu pracy nie może być określona jako Sąd do rozpoznania przedmiotowej sprawy.

Jednakże w sprawach z zakresu prawa pracy nie ma możliwości zawarcia umowy prorogacyjnej.

Tak też SN w sprawie II PZP 1/13 w postanowieniu z dnia 13.02.2014 r. (LEX nr 1438647), wskazując, m.in. że w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy szczególna i wyczerpująca regulacja właściwości miejscowej sądu (art. 461 k.p.c.) wyłącza każdą właściwość ustalaną zgodnie z przepisami o postępowaniu zwykłym, tj. w szczególności właściwość przemienną i wyłączną. Jest to właściwość przemienna (konkurencyjna) w stosunku do właściwości ogólnej i można ją określić jako szczególny przypadek właściwości wyłącznej, do której art. 46 § 1 k.p.c. nie ma zastosowania. Za niedopuszczalnością zawierania w stosunkach pracy umowy o właściwość sądu przemawia także uregulowana w sposób odmienny niż w zwykłym postępowaniu cywilnym możliwość modyfikacji właściwości miejscowej w sprawach pracowniczych. Zgodnie z art. 461 § 3 k.p.c., sąd właściwy może na zgodny wniosek stron przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, jeżeli przemawiają za tym względy celowości. Takie rozwiązanie ustawowe oznacza bowiem możliwość zawarcia swoistej umowy o właściwość sądu dopiero po powstaniu sporu, i to pod kontrolą sądu, wyłączając tym samym dopuszczalność uprzedniej modyfikacji tej właściwości w trybie art. 46 § 1 k.p.c. /Identycznie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie I PK 285/13, w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy szczególna i wyczerpująca regulacja właściwości miejscowej sądu (art. 461 KPC) wyłącza każdą właściwość ustalaną zgodnie z przepisami o postępowaniu zwykłym, tj. w szczególności właściwość przemienną i wyłączną. Jest to właściwość przemienna (konkurencyjna) w stosunku do właściwości ogólnej i można ją określić jako szczególny przypadek właściwości wyłącznej, do której art. 46 § 1 KPC (dopuszczający zawieranie umów prorogacyjnych) nie ma zastosowania/.

W tych warunkach Sąd nie mógł przyjąć odmiennej właściwości miejscowej.

Mając na względzie powyższe uwagi, właściwym dla miejsca zamieszkania pozwanego i miejsca świadczenia pracy jest Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu – bowiem sprawy z zakresu prawa pracy z obszaru właściwości położenia adresu pozwanego rozpoznaje ten Sąd i na podstawie art. 200 § 1 w zw. z art. 461 § 1 i art. 30 kpc orzeczono jak w sentencji postanowienia.